

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

OPDATERET GRUNDNOTAT

EU kommissionens forhandlingsmandat i forbindelse med OECD-forhandlinger om en international aftale om forbud mod subsidier til skibsbygning

Resumé

Inden for rammerne af OECD har man i en årrække forsøgt at nå til enighed om en international aftale om overholdelse af normale konkurrencevilkår i skibsbygningsindustrien. Seneste forsøg på at nå en aftale forliste i 2005, hvorefter forhandlingerne blev midlertidigt afbrudt. I lyset af den økonomiske krise har OECD's arbejdsgruppe om skibsbygning imidlertid truffet en principiel beslutning om at genoptage forhandlingerne. Formålet med en OECD-aftale om skibsbygning er at opnå lige og gennemsigtige konkurrencevilkår i den globale skibsbygningsindustri. EU Kommissionen forhandler på vegne af medlemsstaterne.

1. Baggrund og indhold

Skibsbygningsindustrien har traditionelt været præget af overkapacitet og lave priser på det globale marked, som bl.a. tilskrives anvendelsen af konkurrenceforvridende statsstøtte. Inden for rammerne af OECD har man i en årrække forsøgt at nå til enighed om en international aftale om overholdelse af normale konkurrencevilkår i skibsbygningsindustrien. Seneste forsøg på at nå en aftale forliste i 2005, hvorefter forhandlingerne blev midlertidigt afbrudt. I lyset af den økonomiske krise, der har ramt skibsbygningsindustrien hårdt, lykkedes det i april 2010 at opnå principiel enighed i OECD om at genoptage forhandlingerne. Formålet med en OECD-aftale vil være at opnå lige og gennemsigtige konkurrencevilkår i skibsbygningsindustrien.

Hovedelementerne i en kommende aftale ventes at være:

- 1) Et generelt forbud mod subsidier, som dog evt. tillader visse former for støtte under kontrollerede forhold.
- 2) En mekanisme, der fastsætter vilkårene for prisfastsættelsen på nybygning af skibe, herunder at priserne skal være omkostningsbestemte.
- 3) Sanktionsmuligheder, såfremt reglerne overtrædes.

Kommissionen forhandler på vegne af EU medlemsstaterne i OECD på baggrund af TEUF artikel 207 om bestemmelser vedr. den fælles handelspolitik. EU Kommissionens forhandlingsmandat lægger vægt på at sikre en aftale, der skaber gennemsigtighed i markedet og modvirker foranstaltninger, der skaber ulige konkurrencevilkår. Det understreges, at en aftale skal indeholde en prismekanisme, ligesom det fremhæves, at en aftale skal indeholde passende sanktionsmuligheder. Mandatet fastslår, at EU Kommissionen vil sikre en balanceret udfasning af eksisterende støt-teordninger, samt at en evt. aftale ikke bør træde i kraft før alle væsentlige skibsbygningslande har tilsluttet sig aftalen.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke tidligere været inddraget i sagen. Europa-Parlamentet ventes at blive inddraget i forbindelse med godkendelse af en evt. aftale om forbud mod subsidier til skibsbygning.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen har ikke taget stilling til nærhedsprincippet i sagen. Da skibsbygningsmarkedet er globalt, finder regeringen, at internationale handelspolitiske regler om forbud mod subsidiering er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

5. Høring

Kommissionens forhandlingsmandat har været i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne og Vækst med høringsfrist den 21. juni 2010.

Der er modtaget høringssvar fra Danske Maritime og Danmarks Rederiforening. Danske Maritime støtter grundlæggende genoptagelsen af OECD-forhandlingerne. Danske Maritime fremhæver, at en aftale om lige og gennemsigtige konkurrencevilkår for skibsbygning vil være til gavn for den omfattende danske maritime underleverandørindustri, da nationale støtteforanstaltninger til skibsværfter typisk er til ugunst for leverandører af maritimt udstyr fra andre lande, herunder Danmark. Danske Maritime finder, at et ønske om fra EU's side om at fastholde interne EU-ordninger vedr. eksempelvis fiskeripolitik eller innovationsstøtte til skibsbygning ikke bør stå i vejen for en evt. OECD-aftale om skibsbygning. Danske Maritime foretrækker, at en evt. OECD-aftale indeholder en prismekanisme, men EU bør ikke på forhånd afvise en aftale uden et sådant instrument. Endelig mener Danske Maritime, at en evt. aftale bør omfatte alle væsentlige skibsbygningslande, inkl. Kina, før den træder i kraft. Danmarks Rederiforening kan tilslutte sig Kommissionens forhandlingsmandat. Med henvisning til mandatets formulering om, at Kommissionen vil sikre en balanceret udfasning af eksisterende støtteforanstaltninger, understreger Danmarks Rederiforening dog, at foreningen ønsker en relativ kort udfasningsordning af eksisterende subsidier.

6. Andre landes holdninger

Der er generel opbakning til genoptagelsen af OECD-forhandlingerne i EU-kredsen samt til Kommissionens forhandlingsmandat.

7. Foreløbig dansk holdning

Danmark støtter generelt lige og gennemsigtige konkurrencevilkår i skibsbygningsindustrien, herunder at der sker en udfasning af eksisterende statsstøtteordninger, samt at der indføres et generelt forbud mod statsstøtte til skibsbygning. Det er i dansk interesse, at priserne ikke holdes nede via støtteforanstaltninger. Regeringen er derfor positiv over for, at OECD-forhandlingerne om en international aftale om forbud mod subsidier til skibsbygning genoptages. På den baggrund støtter regeringen Kommissionens forhandlingsmandat. Regeringen finder dog, at det bør fremgå af Kommissionens forhandlingsmandat, at alle væsentlige skibsbygningslande skal have tilsluttet sig en evt. aftale på samme vilkår, før aftalen træder i kraft.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

En evt. OECD-aftale om forbud om subsidier til skibsbygning ventes ikke at få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En evt. OECD-aftale om forbud mod subsidier til skibsbygning ventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, idet den vil bidrage til at skabe lige og gennemsigtige konkurrencevilkår for skibsbygningsindustrien og for den maritime underleverandør industri.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

En evt. OECD-aftale om forbud mod subsidier til skibsbygning ventes ikke at få administrative konsekvenser for erhvervslivet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om evt. genoptagelse af OECD-forhandlingerne den 24. juni 2009.